

Lovforslag nr. L 187. Fremsat den 20. april 1983 af miljøministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om by- og landzoner

(Bebyggelse i landsbyer)

§ 1

I lov om by- og landzoner, jfr. lovbe-
kendtgørelse nr. 300 af 23. juni 1980, foreta-
ges følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 1, ændres »2 og 9« til: »2, 3, 4
og 11«.

2. I § 9 indsættes efter stk. 2 som nye styk-
ker:

»Stk. 3. I landsbyer, der er entydigt af-
grænset i en kommuneplan, gives de i §§ 6-8
nævnte tilladelser af kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Indtil der foreligger en kommune-
plan, kan afgrænsningen fastsættes af kom-
munalbestyrelsen efter forhandling med
amtsrådet (hovedstadsrådet). Hvis amtsrådet
(hovedstadsrådet) ikke kan tilslutte sig en af
kommunalbestyrelsen foreslået afgrænsning
af en landsby, kan spørgsmålet indbringes
for miljøministeren.«

Stk. 3-9 bliver herefter stk. 5-11.

3. I § 9, stk. 4 og 5, der bliver stk. 6 og 7,

ændres »1 og 2« til: »1-4«.

4. I § 9, stk. 7, der bliver stk. 9, ændres »1,
2 og 9« til: »1-4 og 11«.

5. § 10 a, stk. 1, affattes således:

»Det miljøankenævn, der er nedsat i hen-
hold til lov om miljøbeskyttelse, er klagein-
stans for afgørelser om de i §§ 6-8 nævnte
tilladelser, der er truffet af amtsrådet (hoved-
stadsrådet) eller kommunalbestyrelsen.«

6. I § 11, stk. 2, ændres »7« til: »9«.

7. I § 11, stk. 6, ændres »8« til: »10«.

8. I § 11 a, stk. 1, indsættes efter »§ 9, stk.
2, 3. pkt.«: »og stk. 4, 2. pkt.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1984.

Stk. 2. § 3 i lov nr. 159 af 6. maj 1980 om
ændring af lov om by- og landzoner ophæ-
ves.

Bemærkninger til lovforslaget

Ved den seneste ændring af lov om by- og landzoner (lov nr. 159 af 6. maj 1980) ændredes reglerne om kompetencen til at meddele zonelovstilladelse således, at kommunalbestyrelsen automatisk får kompetencen inden for områder, der bliver omfattet af en lokalplan. Samtidig blev der i lovens § 9, stk. 9, indsat en bestemmelse, hvorefter miljøministeren kan overføre zonelovskompetencen til en kommunalbestyrelse, når der foreligger en godkendt regionplan og en endeligt vedtaget kommuneplan med tilstrækkelige retningslinier for anvendelsen af det åbne land.

I § 3 i ændringsloven bestemtes det, at zoneloven skulle optages til revision i folketingsåret 1984/85.

Som led i det forenklingsarbejde, der foregår i miljøministeriet, er det besluttet allerede nu at fremsætte forslag om ændring af by- og landzone-loven med henblik på, at kompetencen i konkrete enkeltsager om byggeri m.v. i landsbyerne kan overgå til kommunerne, medens kompetencen vedrørende det åbne land forbliver under amtsrådene/hovedstadsrådet.

Forslaget indebærer en forenkling, idet sager om tilladelse til at bygge i landsbyer vil kunne afgøres hurtigere, når det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelsen. Endvidere ønsker regeringen at lægge flest mulige afgørelser ud til kommunerne.

Det er blandt andet zonelovens formål at varetage byreguleringsmæssige hensyn i overensstemmelse med lands-, region- og kommuneplanlægningen. Retningslinier for boligbyggeriets fordeling mellem kommunerne og landzonebyggeriets andel heraf vil som overordnede rammer fremgå af regionplanlægningen. Inden for disse rammer sker konkretiseringen af byvækstens fordeling i kommuneplanlægningen. Som følge heraf er det fundet hensigtsmæssigt at lade zonelovskompetencen overgå til kommunalbestyrelsen inden for de i kommuneplanen afgrænsede landsbyer.

§ 9, stk. 9, i den gældende lov foreslås opretholdt. Efter denne bestemmelse kan miljøministeren overføre zonelovskompetencen til en kommu-

nalbestyrelse, når der foreligger en godkendt regionplan og en endeligt vedtaget kommuneplan for vedkommende kommune med retningslinier for anvendelsen af landzoneområder. Intentionerne med denne bestemmelse var at overføre zonelovskompetencen til en kommunalbestyrelse, når der foreligger en godkendt regionplan med retningslinier for anvendelsen af det åbne land og en kommuneplan med et tilstrækkeligt grundlag for administrationen af zoneloven. Regeringen fastholder disse intentioner.

Regeringen overvejer i øjeblikket, hvorledes de bestemmelser i zoneloven, der vedrører tilladelse til at bygge i det åbne land, bedst kan administreres sammen med den øvrige lovgivning, der regulerer beskyttelsen af det åbne land. Det drejer sig bl.a. om naturfredningslovgivningen. Regeringen lægger vægt på, at man fortsat fastholder en meget restriktiv linie på dette område, således at den beskyttelse af det åbne land, som først og fremst zoneloven og naturfredningsloven giver, fastholdes.

Som led i miljøministeriets overvejelser om forenkling af den lovgivning, der regulerer fast ejendom, overvejes det, om man helt kan opgave kravet om tilladelse efter zonelovgivningen ved mindre sager, f.eks. om tilbygning til eksisterende ejendom m.v. I disse tilfælde skulle man i så fald kunne nøjes med en almindelig byggetilladelse.

Den foreslåede ændring går ud på, at kompetencen til at meddele zonelovstilladelser inden for et landsbyområde overgår til kommunalbestyrelsen, når området er afgrænset i en endeligt vedtaget kommuneplan.

For at undgå tvivlsspørgsmål er det foreskrevet, at afgrænsningen skal være entydig. Det vil være nødvendigt, at afgrænsningen er angivet på kort, og at grænserne følger eller er fastlagt i forhold til matrikelskel.

Den nærmere afgrænsning af de landsbyer, hvor kommunalbestyrelsen får kompetencen i zonelovssagerne, er hermed afhængig af kommuneplanlægningen, og den er knyttet til den procedure, der gælder for tilvejebringelsen af kommune-

planer. Dette indebærer blandt andet, at regionplanmyndigheden vil skulle påse forslagernes overensstemmelse med regionplanlægningen og vil kunne fremsætte indsigelse, veto, efter reglerne i kommuneplanlovens § 8.

Den afgrænsning af landsbyer, der foretages i en kommuneplan, er ikke endelig. Den kan ændres i overensstemmelse med proceduren for ændringer i en kommuneplan. Afgrænsningen kan således tages op til vurdering af kommunalbestyrelsen i forbindelse med overvejelser om revision af kommuneplanen. Afgrænsningen må endvidere tages op til vurdering, hvis retningslinierne i et regionplantillæg nødvendiggør det.

Som en overgangsordning, indtil der foreligger en kommuneplan, kan afgrænsningen af de enkelte landsbyer fastsættes ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og amtsrådet (hovedstadsrådet). Hvis der ikke kan opnås enighed, kan sagen indbringes for miljøministeren.

Formålet med overgangsordningen er, at kommunalbestyrelsen hurtigst muligt kan få kompetencen i de landsbyområder, hvor det umiddelbart er klart, at kommunalbestyrelsen skal være zonenovmyndighed, dvs. de områder, hvor den eksisterende landsbybebyggelse med haver findes, men ikke arealer i tilknytning hertil.

Forslaget omfatter kun en overførelse af zonenovkompetencen inden for landsbyområder til kommunalbestyrelsen. Det tilsigter ikke nogen ændring i retningslinierne for, i hvilket omfang der kan meddeles zonenovstilladelser. De generelle retningslinier for zonenovadministrationen er indeholdt i miljøministeriets cirkulære nr. 95 af 11. marts 1982 om lov om by- og landzoner. De indeholder blandt andet, at en egentlig byudvikling må forudsætte, at de pågældende arealer overføres til byzone. Grænsen for, om der er tale om en egentlig byudvikling, afhænger af et konkret skøn. Som generel retningslinie gælder det imidlertid, at der højst må være tale om tilladelse til opførelse af nogle få boliger pr. år i en landsby, at der må være tale om enkelttilladelser, og at der som hovedregel må være tale om byggeri, som kan indpasses i den eksisterende bebyggelse. Ud over de generelle retningslinier i cirkulæret skal zonenovadministrationen ske i overensstemmelse med de retningslinier, der fastlægges i region- og kommuneplanlægningen.

Lovforslaget har været forhandlet med Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, hovedstadsrådet, De danske landboforeninger, De danske husmandsforeninger, Danmarks

Naturfredningsforening, Landsforeningen af landsbysamfund og Foreningen landsbyerne i Danmark.

Samtlige organisationer, bortset fra Kommunernes Landsforening og hovedstadsrådet, har ønsket § 9, stk. 9, ophævet. Det vil sige, at man ikke har ønsket muligheden for at overføre zonenovkompetencen i det åbne land til kommunalbestyrelsen opretholdt.

Amtsrådsforeningen har givet udtryk for, at der ved denne lovgivning er behov for en entydig og endelig afgrænsning af zonenovkompetencen mellem amtsrådene og kommunalbestyrelserne.

For det åbne land vil en overførelse af zonenovkompetencen til kommunalbestyrelserne ikke betyde en forenkling, fordi det er amtsrådene, der forestår planlægningen i det åbne land efter naturfrednings-, landbrugs-, råstof-, miljø- og vandforsyningsloven, ligesom det er amtsrådene, der – med nogle undtagelser – har såvel det administrative som det planlægningsmæssige ansvar for denne lovgivning.

En ophævelse af zonenovlovens § 9, stk. 9, vil derimod indebære en forenkling af den stedfindende planlægning vedrørende det åbne land, idet det ved en fastholdelse af zonenovkompetencen hos amtsrådene i det åbne land ikke vil være nødvendigt at fastsætte detaljerede og bindende retningslinier i region- og kommuneplanerne for zonenovadministrationen i det åbne land. Zonenovadministration i det åbne land har nær sammenhæng med administration og planlægning i henhold til den øvrige arealanvendelseslovgivning for det åbne land, naturfrednings-, landbrugs-, råstoflovgivningen m.v., som i det hele henhører under amtsrådenes ansvar, og bør derfor ikke adskilles herfra.

Administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget

En overførelse af zonenovkompetencen inden for landsbyområder til kommunalbestyrelsen vil næppe påvirke antallet af klager til miljøankenævnet væsentligt.

Efter forslaget kan afgrænsningen af en landsby i overgangsperioden indbringes for miljøministeren, når der ikke er enighed mellem kommunalbestyrelsen og amtsrådet. Men det antages, at der vil være ret få sager af denne art. Det skønnes derfor, at forslaget ikke har større administrative eller økonomiske konsekvenser for staten.

Amtskommunerne vil på længere sigt opnå en mindre besparelse, når de bliver fritaget for behandlingen af ansøgninger om zonenovstilladelser inden for landsbyområder. Forslaget skønnes ikke

at medføre væsentlige merudgifter for kommunerne under hensyn til, at de som regel vil kunne behandle spørgsmålet om zonetilladelse i forbindelse med den behandling, som foretages i relation til byggeplanen og kommuneplanloven m.m.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1, 3, 4, 6 og 7

Ændringerne er konsekvenser af ændringerne i de bestemmelser, der henvises til.

Til nr. 2

Forslaget om overførelse af zonetilladelseskompetensen til kommunalbestyrelsen inden for landsbyer, der er afgrænset i en kommuneplan, og overgangsordningen, hvorefter der kan foretages en midlertidig afgrænsning af landsbyer med denne virkning, indsættes som nye stykker 3 og 4 i § 9.

Til nr. 5

Den gældende ordning, hvorefter der også kan klages til miljøankenævnet over afgørelser, der er truffet af miljøministeren i de sager, hvor ministeren efter (den hidtidige) § 9, stk. 3, har kompetencen, foreslås ophævet.

Til nr. 8

Det foreslås, at afgørelsen af de sager om afgrænsninger af landsbyområder, der indbringes for ministeren, skal kunne henlægges til en styrelse. Afgørelserne vil i givet fald blive henlagt til planstyrelsen. Styrelsen er i henhold til bekendtgørelse nr. 343 af 21. juli 1980 § 8, stk. 1, nr. 1, bemyndiget til at afgøre klager i henhold til by- og zonetilladelseslovens § 9, stk. 2, 3. punkt, over amtsrådets (hovedstadsrådets) afgørelse om, hvorvidt en tidligere udarbejdet lokalplan kan tillægges virkning med hensyn til overførelse af zonetilladelseskompetence.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1984.

Zonetilladelseskompetencen i landsbyer overgår til kommunalbestyrelsen, når en kommuneplan med en afgrænsning af landsbyområdet er endeligt vedtaget.

Når loven er trådt i kraft, kan kommunalbestyrelserne i øvrigt tage initiativ til en afgrænsning af landsbyer, der kan være gældende, indtil kommuneplanen er endeligt vedtaget. Zonetilladelseskompetencen i de enkelte landsbyer overgår herefter til kommunalbestyrelserne, efterhånden som der foreligger en afgrænsning.

I stk. 2 foreslås bestemmelsen om lovens revision i folketingsåret 1984/85 ophævet.

Bilag

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

1. I § 9, stk. 1, ændres »2 og 9« til: »2, 3, 4 og 11«.

§ 9. De i §§ 6-8 nævnte tilladelser gives uden for hovedstadsområdet af amtsrådet og inden for hovedstadsområdet af hovedstadsrådet, jfr. dog stk. 2 og 9.

Stk. 2. I områder, der er omfattet af en godkendt eller endeligt vedtaget lokalplan, hvortil forslaget er vedtaget, jfr. kommuneplanlovens § 21, efter den 1. juli 1980, gives de i §§ 6-8 nævnte tilladelser af kommunalbestyrelsen. Amtsrådet (hovedstadsrådet) kan efter anmodning fra kommunalbestyrelsen tillægge tidligere udarbejdede lokalplaner samme virkning. Amtsrådets (hovedstadsrådets) afgørelse herom kan påklages af kommunalbestyrelsen til miljøministeren.

2. I § 9 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. I landsbyer, der er entydigt afgrænset i en kommuneplan, gives de i §§ 6-8 nævnte tilladelser af kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Indtil der foreligger en kommuneplan, kan afgrænsningen fastsættes af kommunalbestyrelsen efter forhandling med amtsrådet (hovedstadsrådet). Hvis amtsrådet (hovedstadsrådet) ikke kan tilslutte sig en af kommunalbestyrelsen foreslået afgrænsning af en landsby, kan spørgsmålet indbringes for miljøministeren.«

Stk. 3-9 bliver herefter stk. 5-11.

Stk. 3. Miljøministeren kan udfærdige bekendtgørelse om, at tilladelser efter §§ 6-8 i nærmere angivne tilfælde af mere vidtrækkende betydning i stedet meddeles af ministeren. Miljøministeren kan endvidere beslutte at overtage afgørelsen i en for amtsrådet (hovedstadsrådet) eller kommunalbestyrelsen indbragt sag, når sagen skønnes at have mere vidtrækkende betydning.

3. I § 9, stk. 4 og 5, der bliver stk. 6 og 7, ændres »1 og 2« til: »1-4«.

Stk. 4. Miljøministeren kan give de i stk. 1 og 2 nævnte myndigheder nærmere forskrifter for administrationen af §§ 6-8.

Stk. 5. Miljøministeren kan efter forhandling med vedkommende ministre give nærmere forskrifter for samarbejdet mellem de i stk. 1 og 2 nævnte myndigheder og andre myndigheder.

Stk. 6. Afgørelser meddeles striftligt til ansøgeren. Kommunalbestyrelsen underrettes skriftligt om amtsrådets (hovedstadsrådets) afgørelser. Amtsrådet (hovedstadsrådet) underrettes skriftligt om kommunalbestyrelsens afgørelser.

4. I § 9, stk. 7, der bliver stk. 9, ændres »1, 2 og 9« til: »1-4 og 11«.

Stk. 7. Tilladelser, der gives af amtsrådet, hovedstadsrådet, eller kommunalbestyrelsen, jfr. stk. 1, 2 og 9, skal offentliggøres. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen, herunder at offentliggørelse i nærmere angivne tilfælde ikke skal finde sted.

Stk. 8. En tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Stk. 9. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at de i stk. 1 nævnte tilladelser gives af vedkommende kommunalbestyrelse, når der foreligger en godkendt regionplan og en endeligt vedtagen kommuneplan for den pågældende kommune med retningslinier for anvendelsen af de i § 2, stk. 4, nævnte områder.

5. § 10 a, stk. 1, affattes således:

»Det miljøankenævn, der er nedsat i henhold til lov om miljøbeskyttelse, er klageinstans for afgørelser om de i §§ 6-8 nævnte tilladelser, der er truffet af

amtsrådet (hovedstadsrådet) eller kommunalbestyrelsen.«

§ 10 a. Det miljøankenævn, der er nedsat i henhold til lov om miljøbeskyttelse, er klageinstans for afgørelser, der er truffet i henhold til § 9, stk. 1-3, eller i henhold til regler fastsat med hjemmel i § 9, stk. 9, jfr. dog § 9, stk. 2, 3. pkt.

Stk. 2. Ved behandlingen af klagesager som nævnt i stk. 1 medvirker sagkyndige medlemmer, der beskikkes af miljøministeren for indtil 4 år ad gangen efter indstilling fra:

1. Kommunernes Landsforening
2. Amtsrådsforeningen i Danmark og hovedstadsrådet i forening.
3. Planstyrelsen og fredningsstyrelsen i forening
4. Andre særligt interesserede statslige myndigheder.

Stk. 3. Til behandlingen af de enkelte sager udpeger formanden 4 beskikkede medlemmer, således at der deltager en fra hver af de fire grupper.

Stk. 4. Miljøankenævnet skal ved behandlingen af klagesager påse, at region- og kommuneplanlægningen samt anden planlægning vedrørende arealanvendelsen er lagt til grund for afgørelsen.

Stk. 5. Nævnet er i sin virksomhed uafhængigt af instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse.

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler for miljøankenævnets behandling af sager efter denne lov, herunder regler om sagsbehandlingen og om afgifter for indbringelse af sager. I forbindelse hermed kan ministeren fastsætte regler om, at formanden uden deltagelse af sagkyndige medlemmer kan træffe afgørelse i utvivlsomme sager og hyppigt forekommende sagstyper.

6. I § 11, stk. 2, ændres »7« til: »9«.

§ 11. Klage til miljøankenævnet kan indgives af:

1. ansøgeren
2. enhver, der må antages at have en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald
3. amtsrådet (hovedstadsrådet), henholdsvis kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Ved offentliggørelse af en tilladelse, jfr. § 9, stk. 7, beregnes fristen fra offentliggørelsen.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at klage skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Den myndighed, til hvem klage er indgivet, påser, at den, som tilladelsen er meddelt, underrettes om klagen.

Stk. 4. En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre miljøankenævnet opretholder tilladelsen.

Stk. 5. Byggetilladelse i henhold til bygge-lovgivningen må ikke meddeles, så længe amtsrådets (hovedstadsrådets), henholdsvis kommunalbestyrelsens, tilladelse ikke kan udnyttes.

7. I § 11, stk. 6, ændres »8« til: »10«.

Stk. 6. Amtsrådets (hovedstadsrådets), henholdsvis kommunalbestyrelsens, afgørelser skal indeholde oplysning om, at afgørelsen kan påklages til miljøankenævnet samt om bestemmelsen i stk. 1-3 og i § 9, stk. 8.

8. I § 11 a, stk. 1, indsættes efter »§ 9, stk. 2, 3. pkt.«: »og stk. 4, 2. pkt.«

§ 11. a. Miljøministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet styrelse til at udøve beføjelserne efter § 9, stk. 2, 3. pkt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.